

Utbildningsdepartementet

Remissen Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning. SOU 2020:33.

Sammanfattande bedömning

Kommunen delar utredningens uppfattning om problembilden.

Kommunen har ytterst få synpunkter på de konkreta förslag som ges. I flera fall är förslagen redan inräknade i kommunen och de flesta andra bidrar troligen till att lösa de problem utredningen försöker hantera.

Utredningens uppdrag i korthet består av fyra punkter (sidan 87). För en glesbygdskommun med liten befolkning och långa avstånd till andra kommuner är det uppenbart att punkterna inte är kompatibla. Hela utredningen är ett uttryck för New Public Management i skolan, där resursutnyttjande hela tiden tolkas som ekonomi.

Hela utredningen är, liksom för övrigt den sammanlänkade utredningen ”En mer likvärdig skola” skriven utifrån ett storstadsperspektiv, där tillgång och efterfrågan kan reglera marknaden. Dessa villkor gäller inte i glesbygd.

Tydligast framkommer det i utredarens skrivningar, utifrån ett underförstått uppdrag, som säger att större grupper är eftersträvansvärda. Utredaren har inte på något sätt belyst problematiken i att det för en glesbygdskommun inte spelar någon roll hur hög kvalitet utbildning i regionalt samarbete har, om elever ändå inte tänker resa dit och läsa. Hur detta ska lösas är inte uppenbart, men problemet finns.

Kommunen tror inte att segregationen i skolan kommer att minska i kommunen genom de förslag som ges. Kanske kommer segregationen som genomsnitt totalt i landet att minska, men i kommunen kommer segregationen att öka, både lokalt och jämfört med regionen.

Central planering och dimensionering kommer slutligen för en glesbygdskommun med stor säkerhet att innebära intrång i det kommunala självstyret som inte är godtagbara.

Utredningens uppdrag, utgångspunkter och arbetssätt

Kommunen bedömer att uppdraget utgått ifrån ett totalt marknadsekonomiskt (NPM) tänkande vid uppdragsbeskrivning. Ekonomiska aspekter har givits företräde framför elevernas behov, och tillåts i alla lägen trumfa dessa.

Förslag om planering och dimensionering samt Förslag om finansiering och resursfördelning i gymnasieskolan

Kommunen delar sammanfattningsvis den uppfattning som förs fram i det särskilda yttrande av Karin Hedin.

Central planering och dimensionering kommer för en glesbygdskommun med stor säkerhet att innebära intrång i det kommunala självstyret som inte är godtagbara. Kommunen bedöms vid genomförande av förslagen *inte* kunna prioritera och fördela resurser till invånare utifrån deras behov. Anledningen till detta är enkel. De krav på t ex klasstorlekar och annat som från statligt/regionalt håll kommer att komma av ekonomiska skäl, gör att kommunen inte kommer att få tillhandahålla utbildningen lokalt. Att tillhandahålla utbildning lokalt är en arbetsmarknadsåtgärd som inte går att ersätta, och därmed ett verktyg som tas ifrån kommunen, tillsammans med den ekonomi som fanns för insatsen.

Konkret blir problematiken genom att lägga förslagen under 6.6.2 ”Skolverket ska regelbundet besluta om regionala ramar för gymnasieskolan och komvux för en viss tid” bredvid tvånget att ingå i ett samverkansområde, samtidigt som 5.7.9 föreskriver att kommunen *ska* följa de regionala ramarna.

Kommunen konstaterar att det inte finns någon regional myndighet med övergripande ansvar för skolfrågor med mandat att besluta i dessa frågor, vilket ytterligare accentueras av skrivningen i 6.3.5 om krav på regionala branschråd som *kommunen ska ansvara för*.

Kommunen förstår inte hur en schablonersättning på 5 000 för elever till annan kommun utifrån meritvärdet är tänkt att fungera. Kommunen kan inte utläsa om detta kommer att avse alla elever i vår kommun, och utgår därför ifrån att detta kommer att fördyra vår gymnasieskola och ha direkt motverkande effekt.

Konsekvenser

Kommunen konstaterar att vi med stor sannolikhet kommer att tvingas lägga ner vår gymnasieskola om förslagen går igenom. I kommunen kommer det inte att finnas elevunderlag för att tillåta gymnasieskola, vilket också gör att vuxenutbildning måste läggas ner. Detta kommer att medföra att de elever som redan idag har ett motstånd mot studier, med pendling som krav, kommer att studera ändå mindre. Segregationen inom kommunen och jämfört med andra kommuner kommer att öka.